

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

**Να διατηρηθεί μέχρι
Βαθμός ασφαλείας**

**Βαθμ. Προτερ.
ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ**

**ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Π.Ε.
ΤΜΗΜΑ Δ' ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΣΧΟΛΕΙΟ**

**Μαρούσι, 27-09-2013
Αριθ. Πρωτ. Φ.50/313/138476/Γ1**

**Ταχ. Δ/ση: Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 15180 – Μαρούσι
Ιστοσελίδα: <http://www.minedu.gov.gr>
E-mail: t05olohm@minedu.gov.gr
Πληροφορίες: Κώστας Παπαχρήστος
Εύα Μιμίνη
Τηλέφωνο: 210 344 3605/2239/2244/2249/3285**

**Προς:
Πίνακας Αποδεκτών**

ΘΕΜΑ: «Λειτουργία του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου για το σχολικό έτος 2013-2014»

1. Σκοπός και περιεχόμενο

Ο θεσμός του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου εντάχθηκε στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα με το νόμο 2525/1997 (ΦΕΚ 188/1997, τ.Α'), με σκοπό να ανταποκριθεί στις σύγχρονες κοινωνικές και εκπαιδευτικές ανάγκες, εξασφαλίζοντας σε όλα τα νήπια ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση.

Τα Προγράμματα Σπουδών του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου παρέχουν ολοκληρωμένη εκπαιδευτική προετοιμασία των νηπίων για το Δημοτικό Σχολείο και ενισχύουν το ρόλο της κρατικής μέριμνας με στόχο τη μείωση των μορφωτικών και κοινωνικών ανισοτήτων.

2. Λειτουργία

Για τη λειτουργία των Ολοήμερων Νηπιαγωγείων είναι σε ισχύ τα ακόλουθα:

- **Ν.2525/1997 (ΦΕΚ 188/1997, τ.Α')**: «Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις».
- **Ν.3518/2006, άρθρο 73 (ΦΕΚ 272/2006, τ.Α')**: «Αναδιάρθρωση των κλάδων του ταμείου συντάξεων και εργοληπτών δημοσίων έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.) και ρύθμιση άλλων θεμάτων αρμοδιότητας του Υπ. Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας».
- **Π.Δ. 200/ 98 (ΦΕΚ 161, τ.Α')**: «Οργάνωση και λειτουργία Νηπιαγωγείων».
- **Φ.353.1/324/105657/Δ1/08-10-2002 (ΦΕΚ 1340/2002 τ.Β')**, Υ.Α. του Υ.ΠΑΙ.Θ., με θέμα: «Καθορισμός ειδικότερων καθηκόντων, αρμοδιοτήτων των Προϊσταμένων των Περιφερειακών Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, των Διευθυντών και Υποδιευθυντών των Σχολικών Μονάδων και ΣΕΚ και των Συλλόγων Διδασκόντων».
- **Φ.3/898/97657/Γ1/25-9-2006 (ΦΕΚ 1507/2006, τ.Β')**, Κ.Υ.Α. με θέμα: «Αριθμός νηπίων ανά τμήμα στα Νηπιαγωγεία».
- **Φ.32/190/81670/Γ1/20-7-2007(ΦΕΚ 1420/2007, τ.Β')**, Υ.Α. του Υ.ΠΑΙ.Θ., με θέμα: «Ωρολόγιο Πρόγραμμα Ολοήμερου Νηπιαγωγείου».
- **Φ.50/161/71623/Γ1/27-5-2013**, εγκύκλιος του Υ.ΠΑΙ.Θ., με θέμα: «Προγραμματισμός Λειτουργίας Ολοήμερων Σχολικών Μονάδων (Δημοτικών-Νηπιαγωγείων) για το σχολικό έτος 2013-2014».

- **Φ.12/427/79844/Γ1/11-06-2013**, εγκύκλιος του Υ.ΠΑΙ.Θ., με θέμα: «Προγραμματισμός εκπαιδευτικού έργου σχολικού έτους 2013-2014».
- **Φ.3/583/122484/Γ1/05-09-2013**, εγκύκλιος του Υ.ΠΑΙ.Θ., με θέμα: «Λειτουργία των Σχολικών Μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για το σχολικό έτος 2013-2014».

3. Εγγραφές

Η φοίτηση στο Νηπιαγωγείο είναι υποχρεωτική, (όσων νηπίων συμπληρώνουν στις 31 Δεκεμβρίου του έτους εγγραφής ηλικία πέντε (5) ετών), σύμφωνα με το άρθρο 73 του Νόμου 3518/06 (ΦΕΚ 272/06, τ. Α') .

Η/Ο Προϊσταμένη/ος του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου δέχεται όλες ανεξαιρέτως τις αιτήσεις των γονέων/κηδεμόνων για φοίτηση νηπίων στο Ολοήμερο Πρόγραμμα. Τα νήπια πρώτης ηλικίας εγγράφονται κατά απόλυτη προτεραιότητα. Όταν ικανοποιηθούν οι εγγραφές όλων των νηπίων πρώτης ηλικίας και παραμένουν ακόμη κενές θέσεις, αυτές συμπληρώνονται από νήπια δεύτερης ηλικίας και αν οι αιτήσεις είναι πολλές γίνεται κλήρωση όπως προβλέπεται στο Π.Δ.200/98 (ΦΕΚ 161, τ.Α').

Η λειτουργία των Ολοήμερων Νηπιαγωγείων εξετάζεται σε επίπεδο ευρύτερης περιοχής και λαμβάνεται μέριμνα, με την εποπτεία του Διευθυντή Π.Ε. και του Σχολικού Συμβούλου ώστε να εξασφαλίζεται η φοίτηση όλων των νηπίων σε αυτά. Σε περίπτωση υπεράριθμων ολοήμερων τμημάτων οι Προϊσταμένες/οι των Νηπιαγωγείων συνεργάζονται με τους Διευθυντές Εκπαίδευσης και τους Σχολικούς συμβούλους, με στόχο να ικανοποιήσουν τη φοίτηση όλων των νηπίων.

Με την παρ. 7 του άρθρου 7, του Π.Δ. 200/98, (ΦΕΚ 161 τ. Α'), ρυθμίζονται θέματα εκπρόθεσμων εγγραφών και επανάληψης φοίτησης.

Προκειμένου το Υ.ΠΑΙ.Θ. να έχει σαφή εικόνα της στελέχωσης και λειτουργίας των Ολοήμερων Νηπιαγωγείων, θα πρέπει οι Προϊστάμενες/οι να ενημερώνουν άμεσα το Διευθυντή Π.Ε. για οποιαδήποτε μεταβολή παρουσιάζεται στον αριθμό των μαθητών που φοιτούν στο Ολοήμερο Πρόγραμμα, καθώς και το Σύστημα Καταγραφής Π/θμιας – Δ/θμιας (survey). Παράλληλα θα πρέπει να αποστέλλουν στην αρχή κάθε τριμήνου στον Διευθυντή Εκπαίδευσης, ονομαστική κατάσταση των νηπίων που φοιτούν στο Ολοήμερο Τμήμα.

4. Οργάνωση Ολοήμερου Νηπιαγωγείου

4.1. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις (ιδιαίτερες τοπικές συνθήκες, Ολοήμερα Νηπιαγωγεία απομακρυσμένων περιοχών της χώρας ή όταν ιδιαίτεροι λόγοι το επιβάλλουν), **με Απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή, κατόπιν σχετικής εισήγησης των Σχολικών Συμβούλων Προσχολικής Αγωγής καθώς και του Διευθυντή Π.Ε.,** η διάρθρωση των τμημάτων κι ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός φοιτούντων νηπίων, μπορεί να ορίζεται διαφορετικά.

4.2. Κανένα Ολοήμερο Νηπιαγωγείο δε θα αναστείλει τη λειτουργία του Ολοήμερου Προγράμματος, καθώς είναι δυνατόν να φιλοξενήσει νήπια όμορων πληθωρικών Ολοήμερων Νηπιαγωγείων, με έγκριση των Προϊστάμενων Αρχών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που δε λειτούργησαν τα προηγούμενα έτη ενώ είχαν οριστεί ως Ολοήμερα, και μη εξαιρουμένων εκείνων στα οποία δεν κατατέθηκαν σχετικές δηλώσεις γονέων/κηδεμόνων, για το σχολικό έτος 2013-2014.

4.3. Σε περιπτώσεις που είναι αδύνατη η λειτουργία Ολοήμερου Νηπιαγωγείου, **μπορεί αυτή να ανασταλεί για ένα έτος, με Απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Π.Ε. και Δ.Ε.,** ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του Σχολικού Συμβούλου Προσχολικής Αγωγής και σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή Π.Ε..

4.4. Οι Περιφερειακοί Διευθυντές, θα πρέπει να υποβάλουν στη Διεύθυνση Σπουδών Π.Ε. του Υ.ΠΑΙ.Θ. μέχρι 15-10-2013, συγκεντρωτικό πίνακα των Ολοήμερων Νηπιαγωγείων, τα οποία με απόφασή τους δε θα λειτουργήσουν ως Ολοήμερα το τρέχον σχολικό έτος, στον οποίο θα αναφέρεται επίσης, ο λόγος αναστολής του Ολοήμερου Προγράμματος.

4.5. Αν σε ένα **Ολοήμερο Νηπιαγωγείο λειτουργεί ολοήμερο και κλασικό τμήμα,** (κάθε τμήμα λειτουργεί

ως προς το εκπαιδευτικό του πρόγραμμα και το ωράριο ανεξάρτητα από το άλλο), σε περίπτωση που ο αριθμός των νηπίων του ολοήμερου τμήματος είναι μικρότερος του προβλεπόμενου και στο κλασικό μεγαλύτερος, με τη σύμφωνη γνώμη του/της Σχολικού Συμβούλου Προσχολικής Αγωγής, δίνεται η δυνατότητα να κατανεμηθούν οι μαθητές του κλασικού στα δύο τμήματα μέχρι τη λήξη του κλασικού προγράμματος και να συνεχίζουν στο ολοήμερο πρόγραμμα όσοι μαθητές έχουν δηλώσει συμμετοχή σ' αυτό.

Επισημαίνεται ότι στις περιπτώσεις που συμβαίνει το αντίθετο, δηλαδή ο αριθμός των εγγεγραμμένων νηπίων στο ολοήμερο τμήμα είναι μεγαλύτερος του προβλεπόμενου, **εφόσον υπάρχουν οι κατάλληλες υποδομές (αίθουσες, εξοπλισμός, κ.λ.π.) και το απαραίτητο εκπαιδευτικό προσωπικό, με τη σύμφωνη γνώμη του/της Σχολικού Συμβούλου Προσχολικής Αγωγής, του Διευθυντή Π.Ε. και με την έγκριση/απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή**, δίνεται η δυνατότητα να δημιουργούνται επιπλέον ολοήμερα τμήματα (για ένα διδακτικό έτος). Στις περιπτώσεις αυτές τα νήπια του κλασικού τμήματος κατανέμονται στα ολοήμερα τμήματα και αποχωρούν με τη λήξη του κλασικού προγράμματος (12:30).

4.6. Όταν σε μια περιοχή λειτουργούν **μόνο Ολοήμερα Νηπιαγωγεία και δεν υπάρχει κλασικό τμήμα** ενώ υπάρχουν αιτήματα γονέων για φοίτηση νηπίων **πρώτης ηλικίας** σε κλασικό τμήμα, μπορεί να επιτραπεί **μόνο για τα νήπια αυτά**, με τη σύμφωνη γνώμη του Σχολικού Συμβούλου Προσχολικής Αγωγής και του Διευθυντή Π.Ε., η φοίτησή τους σε ολοήμερο τμήμα και η αποχώρησή τους στις 12:30.

4.7. Οι Προϊστάμενες/οι των Νηπιαγωγείων είναι υπεύθυνοι για την παρακολούθηση της φοίτησης των νηπίων στο Ολοήμερο Πρόγραμμα. Σε κάθε περίπτωση αύξησης ή μείωσης του αριθμού των νηπίων που παρακολουθούν το πρόγραμμα του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου, κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, ενημερώνουν με έγγραφό τους το Σχολικό Σύμβουλο Προσχολικής Αγωγής, το Διευθυντή Π.Ε. καθώς και το ηλεκτρονικό Σύστημα Καταγραφής Π.Ε. & Δ.Ε. (survey).

4.8. Στην περίπτωση συνεχούς απουσίας νηπίου από το Ολοήμερο Τμήμα, η/ο Προϊσταμένη/ος του Νηπιαγωγείου ενημερώνει εκ νέου τους γονείς/κηδεμόνες για την υποχρεωτικότητα της φοίτησης. Εάν και μετά την ενημέρωση συνεχίζονται οι απουσίες, ενημερώνει εγγράφως τους γονείς/κηδεμόνες και τους ζητά τη συμπλήρωση σχετικής υπεύθυνης δήλωσης για τη μη συμμετοχή στο Ολοήμερο Πρόγραμμα. Μετά από αυτή τη διαδικασία η/ο Προϊσταμένη/ος του Νηπιαγωγείου μπορεί να διαγράψει το νήπιο από το Ολοήμερο Τμήμα και να ενημερώσει το Διευθυντή Εκπαίδευσης.

5. Ωρολόγιο Πρόγραμμα

Το Ωρολόγιο Πρόγραμμα συντάσσεται από την/τον Προϊσταμένη/ο του Νηπιαγωγείου, σε συνεργασία με το διδακτικό προσωπικό και υποβάλλεται σε τρία αντίγραφα στους Σχολικούς Συμβούλους Προσχολικής Αγωγής για θεώρηση.

Ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες, το Ημερήσιο Πρόγραμμα Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων μπορεί να αναπροσαρμόζεται από τις/τους Νηπιαγωγούς, ύστερα από συνεργασία και με τη σύμφωνη γνώμη των Σχολικών Συμβούλων Προσχολικής Αγωγής.

Τα Ολοήμερα Τμήματα δε λειτουργούν μόνο τις ημέρες που έχουν ορισθεί ως επίσημες σχολικές αργίες, σύμφωνα με το άρθρο 4, του Π.Δ. 200/98 (ΦΕΚ 160, τ.Α'). Όλες τις υπόλοιπες ημέρες λειτουργούν κανονικά.

Η Πρωινή Προαιρετική Ζώνη (7:00 – 8:00) λειτουργεί εφόσον συμπληρωθεί ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός των πέντε (5) νηπίων, πρώτης νηπιακής ηλικίας.

Ωράριο-Ωρολόγιο Πρόγραμμα του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου

07:00 - 08:00 (07:00 - 07:30)	– Πρωινή Προαιρετική Ζώνη (Προσέλευση νηπίων)
08:00 - 08:15	– Προσέλευση νηπίων
08:00 - 09:00	– Αυθόρμητες Δραστηριότητες στις γωνιές δραστηριοτήτων/Προσευχή
09:00 - 09:30	– Συζήτηση

	– Ημερήσιος Προγραμματισμός Δραστηριοτήτων
09:30 - 10:30	– Ανάπτυξη Διαθεματικών Δραστηριοτήτων
10:30 - 11:15	– Πρόγευμα – Διάλειμμα
11:15 - 12:00	– Αυθόρμητες Δραστηριότητες στις γωνιές δραστηριοτήτων – Παιδαγωγικά Παιχνίδια
12:00 - 12:30	– Ανάπτυξη Διαθεματικών Δραστηριοτήτων
12:30 - 13:00	– Διάλειμμα
13:00 - 13:45	– Προετοιμασία γεύματος – Γεύμα
13:45 - 14:30	– Χαλάρωση – Ύπνος
14:30 - 15:15	– Ανάπτυξη Διαθεματικών Δραστηριοτήτων
15:15 - 15:45	– Συζήτηση – Αξιολόγηση των Ημερήσιων Δραστηριοτήτων – Προγραμματισμός της επόμενης ημέρας – Προετοιμασία για αποχώρηση
15:45 - 16:00	– Αποχώρηση των νηπίων

Η ώρα έναρξης και λήξης του Εκπαιδευτικού Προγράμματος είναι δυνατό να τροποποιείται με απόφαση του Περιφερειακού Υπηρεσιακού Συμβουλίου (Π.Υ.Σ.Π.Ε.), αναλόγως των τοπικών συνθηκών, χωρίς να μεταβάλλεται η χρονική διάρκειά του (**Φ.32/190/81670/Γ1/20-7-2007, (ΦΕΚ1420/2007 τ.Β')**), παρ.6.

Η αποχώρηση των νηπίων γίνεται με ευθύνη της/του Νηπιαγωγού από 15:45 έως και τις 16:00 και σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο Π.Δ. 200/98, άρθρα 7 και 11.

Δυνατότητα πρόωρης αποχώρησης από το Ολοήμερο Πρόγραμμα, **δίνεται στις περιπτώσεις που υπάρχουν:** προβλήματα υγείας, σοβαρά κοινωνικά ζητήματα, ειδικές τοπογεωγραφικές συνθήκες, φοίτηση αδελφών σε συστεγαζόμενα ή όμορα σχολεία, μετακίνηση από ή προς άλλες περιοχές (εκτός της έδρας του νηπιαγωγείου) με ναυλωμένα μέσα μαζικής μεταφοράς κ.λ.π..

Η διαδικασία για την πρόωρη αποχώρηση είναι η εξής:

- Υποβολή της σχετικής αίτησης του γονέα/κηδεμόνα του νηπίου/προνηπίου στη διεύθυνση του Νηπιαγωγείου, συνοδευόμενη με τα απαραίτητα δικαιολογητικά, στην οποία επίσης θα πρέπει να αναφέρονται (συγκεκριμένα) οι ημέρες και οι ώρες αποχώρησης από το Ολοήμερο Πρόγραμμα.
- Οι αιτήσεις διαβιβάζονται έγκαιρα (δια των Προϊσταμένων των Νηπιαγωγείων) στα αρμόδια Στελέχη της Εκπαίδευσης.
- Οι αρμόδιοι Σχολικοί Σύμβουλοι Προσχολικής Αγωγής, ελέγχουν την κάθε περίπτωση ξεχωριστά, δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στις ανάγκες της ελληνικής οικογένειας, προκειμένου να εγκρίνουν την πρόωρη αποχώρηση. Η εισήγηση τους πρέπει να ολοκληρώνεται και να διαβιβάζεται στον οικείο Διευθυντή Π.Ε. εντός δέκα πέντε (15) ημερών. Πέραν αυτών να θεωρείται ανενεργή.
- Την τελική έγκριση, για την πρόωρη αποχώρηση από το Ολοήμερο Πρόγραμμα, δίνει ο Διευθυντής Π.Ε., με τη σύμφωνη γνώμη των αρμοδίων Σχολικών Συμβούλων.
- Στις περιπτώσεις που εγκρίνεται η πρόωρη αποχώρηση, υποχρεούται ο γονέας /κηδεμόνας να καταθέσει στη διεύθυνση του Νηπιαγωγείου, υπεύθυνη δήλωση για την ασφαλή αποχώρηση του νηπίου/προνηπίου, σύμφωνα με τις ώρες και τις ημέρες που καθορίζονται στην έγκριση.

6. Εκπαιδευτικό προσωπικό

Οι θέσεις των Νηπιαγωγών στα Ολοήμερα Νηπιαγωγεία είναι ενιαίες, χωρίς να γίνεται διάκριση σε θέσεις για πρωινό ή απογευματινό ωράριο, για Κλασικό ή Ολοήμερο Πρόγραμμα και κατά συνέπεια

όλες/οι οι Νηπιαγωγοί έχουν τα ίδια δικαιώματα στην επιλογή προγράμματος και ωραρίου. Κάθε τμήμα Ολοήμερου Προγράμματος στελεχώνεται από δύο νηπιαγωγούς. Η επιλογή και η ανάθεση ωραρίου γίνεται **με ομόφωνη** απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων. Σε περίπτωση διαφωνίας την οριστική λύση δίνουν οι Σχολικοί Σύμβουλοι Προσχολικής Αγωγής.

Διδακτικό Ωράριο χωρίς Πρωινή Ζώνη: Ο διδακτικός χρόνος που καλύπτει η 1^η νηπιαγωγός ορίζεται από τις 08.00 έως τις 12.00, ενώ της 2^{ης} νηπιαγωγού από τις 11.45 έως τις 15.45. Ο χρόνος που διατίθεται για τη συνεργασία των δύο νηπιαγωγών ορίζεται από τις 11.45 έως τις 12.00.

Διδακτικό Ωράριο με Πρωινή Ζώνη: Ο διδακτικός χρόνος που καλύπτει η 1^η νηπιαγωγός ορίζεται από τις 07.00 έως τις 11.30, ενώ της 2^{ης} νηπιαγωγού από τις 11.15 έως τις 15.45. Ο χρόνος που διατίθεται για τη συνεργασία των δύο νηπιαγωγών ορίζεται από τις 11.15 έως τις 11.30.

7. Συνεργασία Νηπιαγωγών

Οι Νηπιαγωγοί του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου συντάσσουν από κοινού τον Προγραμματισμό των δραστηριοτήτων, καθορίζουν το είδος τους, τον τρόπο υλοποίησης και προσέγγισης και φροντίζουν να υπάρχει συνοχή και συνέχεια των Πρωινών - Απογευματινών Δραστηριοτήτων. Η επιτυχία του Ολοήμερου Προγράμματος στηρίζεται στη συνεργασία των δύο νηπιαγωγών, στην ενιαία γραμμή δράσης τους, στη συνέχεια και στη συνάφεια του Προγράμματος.

8. Γεύμα – Ξεκούραση

Η παιδαγωγική αξιοποίηση της ώρας του γεύματος στα πλαίσια της Αγωγής Υγείας, διευρύνει το πεδίο εμπειριών και γνώσεων των παιδιών, τους παρέχει την ευκαιρία να κατακτήσουν δεξιότητες, να αναπτύξουν την αυτονομία τους, να επικοινωνήσουν και παράλληλα να αποκτήσουν σωστές διατροφικές συνήθειες ώστε να κατακτήσουν αντίστοιχους τρόπους συμπεριφοράς κατά την ώρα του γεύματος. Η/Ο Νηπιαγωγός καθοδηγεί τα παιδιά να συμμετέχουν ενεργά στην οργάνωση της σίτισης (προετοιμασία, ζέσταμα φαγητού, καθαριότητα). Φροντίζει δε, ο χώρος της σίτισης να πληροί τους κανόνες υγιεινής και μεριμνά να διατηρείται καθαρός μετά το γεύμα.

Στο Ολοήμερο Πρόγραμμα προβλέπεται χρόνος για την ξεκούραση των νηπίων μετά το γεύμα. Οι νηπιαγωγοί δημιουργούν ευνοϊκές συνθήκες ξεκούρασης και χαλάρωσης, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο - «γωνιά ξεκούρασης». Η γωνιά ξεκούρασης δημιουργείται σε κατάλληλο σημείο της αίθουσας και αποτελεί ένα χώρο ευχάριστο και οικείο, στον οποίο τα παιδιά νιώθουν ασφάλεια.

Η ώρα της χαλάρωσης και της ξεκούρασης έχει παιδαγωγική αξία, καθώς τα παιδιά εσωτερικεύουν κανόνες της κοινωνικής ζωής, μαθαίνουν να αναγνωρίζουν και να αποδέχονται τις ανάγκες των άλλων, μαθαίνουν να αυτοπειθαρχούν και να αναπτύσσουν αίσθημα αλληλεγγύης.

9. Συνεργασία με τους γονείς/κηδεμόνες

Με την έναρξη της σχολικής χρονιάς, αλλά και σε τακτά χρονικά διαστήματα, οι Νηπιαγωγοί καλούν τους γονείς/κηδεμόνες των μαθητών που παρακολουθούν το Ολοήμερο Πρόγραμμα και τους ενημερώνουν για τον κοινωνικό και παιδαγωγικό ρόλο του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου, το πρόγραμμα και τους στόχους του, τις δραστηριότητες, καθώς και για την εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας. Στις συγκεντρώσεις αυτές μπορεί να ζητηθεί και η συμμετοχή και παρουσία των Σχολικών Συμβούλων Προσχολικής Αγωγής και των Διευθυντών Π.Ε..

10. Θέματα υποδομών

Η/Ο Προϊσταμένη/ος του Νηπιαγωγείου, σε συνεργασία με τις/τους Νηπιαγωγούς, ορίζει την αίθουσα του Νηπιαγωγείου στην οποία θα φιλοξενηθεί το τμήμα ή τα τμήματα του Ολοήμερου Προγράμματος. Όπου κρίνεται απαραίτητο χρησιμοποιούνται και οι χώροι του κλασικού τμήματος μετά τη λήξη του

κλασικού Προγράμματος, ώστε να εξασφαλίζονται οι καλύτερες δυνατές συνθήκες παραμονής των παιδιών στο Νηπιαγωγείο. Το εποπτικό υλικό που διαθέτουν τα Ολοήμερα Νηπιαγωγεία αξιοποιείται από το σύνολο του διδακτικού προσωπικού.

Η παρούσα εγκύκλιος, με ευθύνη των Προϊσταμένων των Ολοήμερων Νηπιαγωγείων, να αναπαραχθεί και να διανεμηθεί σε όλους τις/τους Νηπιαγωγούς, οι οποίοι θα λάβουν γνώση ενυπόγραφα.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Περιφερειακές Διευθύνσεις Π.Ε & Δ.Ε της χώρας (έδρες τους)
2. Προϊστάμενους Παιδαγωγικής & Επιστημονικής Καθοδήγησης Π.Ε (μέσω Περιφ. Δ/νσεων Π.Ε & Δ.Ε.)
3. Σχολικούς Συμβούλους Π.Ε (μέσω Περιφ. Δ/νσεων Π.Ε & Δ.Ε)
4. Δ/νσεις Π.Ε. της χώρας (έδρες τους)
5. Ολοήμερα Νηπιαγωγεία και Νηπιαγωγεία της χώρας (μέσω Δ/νσεων Π.Ε)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

- Γραφείο κ. Υπουργού
- Γραφείο κ. Υφυπουργού κ. Σ. Κεδίκογλου
- Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα
- Δ/νση Προσωπικού Π.Ε
- Δ/νση ΠΟΔΕ
- Δ/νση Ιδιωτικής Εκπαίδευσης
- Δ/νση Φυσικής Αγωγής
- Δ/νση Ειδικής Αγωγής
- Δ/νση ΣΕΠΕΔ
- Γ.Ε.Π.Ο.
- Δ/νση Σπουδών Π.Ε.
Τμήμα Δ'